

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 47 (1639) 1988 m. lapkričio mėn. 29 d.

XXXIII METAI

Melbourne

GRĮŽTA SAŽINĖS KALINIAI

Kestono kolegiją Didžiojoje Britanijoje pasiekusiomis žiniomis, lietuvis sąžinės kalinys Balys Gajauskas yra išlaisvintas iš tremties ir šiuo metu grįžta atgal į Lietuvą. Norėdami patirti ar Balys Gajauskas yra jau pasiekęs Vilnių, šiandieną, pirmadienį bandėme telefonu per Maskvą susisiekti su Vilniumi, tačiau telefonistė Maskvoje pranešė, kad su Vilniumi susijungti negalima, nes šiandieną yra spalio revoliucijos šventė.

Kestono kolegija, pranešdama apie Balio Gajausko išlaisvinimą, primena, kad šis lietuvis kalinys, apkaltintas antisovietine agitacija ir propaganda, buvo areštuotas 1977 metais balandžio mėnesį ir nuteistas 10 metų kalėti spec. režimo lageryje ir penkerius metus išbūti tremtyje, taigi iš viso penkiolikai metų laisvės atėmimo. Pilnai atlikęs lagerio bausmę, Balys Gajauskas buvo pasiūstas į tremtį Ciurikane 1987 metais, kur būtų turėjęs likti iki 1992 m. Kestono kolegija pažymi, kad apie Balio Gajausko išlaisvinimą visuomenei yra pranešęs pats Lietuvos komunistų partijos sekretorius, bet Gajauskas spalio 31 d. apie savo išlaisvinimą dar nieko nežinojęs. Kestono kolegija primena, kad Balys Gajauskas jau anksčiau buvo iškalėjęs iš viso 25 metus už dalyvavimą partizanų kovose prieš sovietus Lietuvoje pokario metais.

KALEDŲ SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per Tėviškės Aidus. Trumpas, tradicinis sveikinimas \$ 10, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti TA Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto atsiųskime sveikinimus ir rūpesčiai dings.

Apmokėtus sveikinimus atsiųsti iki gruodžio 1 d., nes juos reikia sugrupuoti prieš leidžiant į kompiuterį. Kalėdinio nr. kompozicija daroma gruodžio 7-8 ir išvežama spausdinti į ofseto spaustuvę. Prašome visų skaitytojų prisųsti prenumeratą už atelancius metus, o dar neapsimokėję už šiuos metus, nuosirdžiai prašome nebedelsti. „Tėviškės aidų“ Redakcija ir Administracija

Lietuvių Informacijos centrą New Yorke pasiekusiomis žiniomis, sąžinės kalinys Viktoras Petkus ketvirtadienį, lapkričio 3 d. iš tremties galutinai sugrįžo atgal į Lietuvą. Ketvirtadienio ankstyvą rytą Vilniaus geležinkelio stotyje Petkų su gėlėmis pasitiko apie 20 žmonių. Manoma, kad jam bus leista pastoviai gyventi Vilniuje.

Tik ką iš Vilniaus mus pasiekė informacija, kad penktadienį taip pat ir kun. Sigitas Tamkevičius per Maskvą iš Tomsko sugrįžo į Vilnių.

Turimomis žiniomis, Gintautas Iešmantas ir Balys Gajauskas yra taip pat gavę dokumentus sugrįžti į Lietuvą.

Vėlinių diena šiais metais,

kaip jau esame minėję, pirmą kartą buvo paskelbta taip vadinama respublikine švente. Turimomis informacijomis, pagerbti mirusiuosius Rusų kapinėse susirinko jūra žmonių. Penktą valandą čia buvo aukojamos šv. Mišios, giedamos religinės giesmės, per garsialabius grojo gedulinga muzika. Ant kapų mirgėjo tūkstančių žvakių liepsnelės. Per televiziją buvo perduota Vėlinių diena skirta specialiai laida, buvo rodomi Kauno arkikatedroje tą dieną vykusių pamaldų vaizdai, perduotas reportažas iš Rusų kapinių, kurį lydėjo klasikinės muzikos fragmentai.

Lietuvių Radijo tarnyba Vatikane

Lietuvoje jau pasirodė pirmas religinis laikraštis

Lietuvoje spalio mėnesį pasirodė naujas krikščioniškos minties leidinys „Tikėjimo žodis“. Jį pradėjo leisti Lietuvoje įsikūrusi krikščionių katalikų ir protestantų ekumeninė sąjunga, kuriai priklauso *dvasininkai ir pasauliečiai*. Leidinys yra panašaus formato kaip „Sąjūdžio žinios“, spausdinamas tikinčiųjų lėšomis ir platinamas nemokamai. Redaktorius — Evaldas Morkūnas, kuriam talkina redakcinė kolegija. Jos narių tarpe yra keli kunigai, evangelikų pastoriai, o taip pat poetas Sigitas Geda. Leidinio „Tikėjimo žodis“ pirmasis numeris pasirodė spalio 22 d. ir yra keturių puslapių. Štai kaip trumpame įvadiniame žodyje aptariama leidinio paskirtis: „Jūsų rankose pirmas krikščioniškas laikraštis

pokario Lietuvoje. „Kristaus žaizdomis esate išgydyti“. Si elutė iš apaštalo Petro pirmojo laiško aiškiai liudija apie mūsų tautos galimybes Viespatyje. Palaiminimai Biblijoje yra slirti mums, kiekvienam asmeniškai, kaip ir bet kurios tautos žmogui, kuris tiki Išgelbėjimo Evangelija. Laikraščio tikslas, nepaisant denominacijų skirtumų, skelbti Gerąją Naujieną apie Gyvąjį Dievą. Dauguma lietuvių pavargo nuo ateizmo absurdo. Mes galime patydyti, kad įmanomi tik du sąmoningo krikščioniško gyvenimo variantai: pirmasis — sėkmingas gyvenimas, antrasis — labai sėkmingas gyvenimas. Tik du. Atsiverskite ir tikėkite Evangelija...

LRTV

Lituanistinių kursų mokiniai su mokytojais R. Svambarlene, J. Arlene, University High School, Melbourne, 1988.XI.5. Nuotrauka: Dr. K. Zdanus.

LIETUVIAI PASAULYJE

„Lietuvis kardinolas tyliai laimina Lietuvos autonomijos siekimus“, - tokia antrašte įtakingasis amerikiečių dienraštis „The International Herald Tribune“ X.28 pristato savo skaitytojams pasikalbėjimą su kardinolu Vincentu Sladkevičium. Tas dienraštis yra labai plačiai skaitomas tiek Jungtinėse Amerikos Valstijose, tiek ir kituose pasaulio kraštuose, kuriuose yra spausdinama jo tarptautinė laida. Laikraščio korespondentas Philip Taubman aplankė kardinolą Kaišiadoriuose. Rašo, kad kardinolas Sladkevičius yra santoriai ir ramiai šnekantis žmogus, įpratęs tylėti, nes 25 metus išbuvo tremtyje vienišas, daug skaitydamas, melsdamasis. Kardinolas sako: „Mes nenorime, kad valdžia kontroliuotų mūsų religinį gyvenimą, šiuo metu dar religiniam gyvenime žymesnių pasikeitimų nesimato“. Kardinolas neatmeta galimybes, kad „Lietuvai būtų suteikta daugiau autonomijos, o kiek tai liečia lietuvių tautos viltis, Dievui viskas yra įmanoma“.

Amerikos keturi kongresmenai X.28 pasiūte laišką Sovietų Sąjungos komunistų partijos sekretoriui Jakovleviui, išreikšdami susirūpinimą lietuvių sąžinės belaisvio Viktoro Petkaus likimu, nes sovietai jam ruošiasi ištrėmimo bausmę dar prailginti ir prašo, kad Viktoras Petkus būtų nedelsiant ir besąlygiškai išlaisvintas ir visiem kitiem lietuviams religinės laisvės ir visų kltų žmogaus teisių gynėjams būtų leista sugrįžti atgal į gimtąją Lietuvą.

Lietuvių Informacijos centrą Brooklyne pasiekė žinios, kad Lietuvoje įsikūrusio politinių kalinių galbėjimo komiteto iniciatyva spalio 28d. apie tūkstantis žmonių susirinko prie komunistų partijos centro komiteto Vilniuje, klausdami žinių apie sąžinės ir politinių belaisvių išleidimą: kun. Tamkevičiaus, Iešmanto, Petkaus ir Gajausko. Buvo sakoma, kad jie artimiausiu laiku būtų išlaisvinti, kad dekretai dėl jų paleidimo paruošti, tačiau nieko konkretaus nėra padaryta, net nei telms belaisviams nieko nėra pranešta. Susirinkime prie partijos centro Vilniuje kalbėjo kun. Vaclovas Aliulis, Povilas Pečiūnas, Petras Cidzikas, mokslininkas Feliksas Bakšys, Nijolė Sadonaitė, Algimantas Andreika, Antanas Pipiras ir Estijos atstovas pranešęs, kad Estijoje jau visi politiniai kaliniai yra išvaduoti.

Cikagoje spalio 29d. specialia akademija Jaunimo centre buvo atžymėta lietuvių jėzuitų veikla tame mieste ir jų pastangomis čia buvo įkurtas Jaunimo centras, tapęs vietas lietuvių religinio, kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo židiniu. Jėzuitai redaguoja ir spausdina periodinius leidinius „Zvaigždė“ ir plačiai skaitomą žurną „Laiskai lietuviams“.

Iš Lietuvos gauta žinia, kad Petras Cidzikas praėjusį šeštadienį galutinai nutraukė bado streiką Vilniaus Gedimino aikštėje. Dėl ligal užsitęsusių badavimo jo sveikatos būklė yra labai bloga. Su trumpomis pertraukomis Cidzikas badavo nuo rugpjūčio 16d., protestuodamas prieš valdžios abejingumą išlaisvinti politinius kalinius ir apie juos skelbiamas klaidingas žinias.

Iš Lietuvos pranešta, kad Vėlinių diena - lapkričio 2-oji buvo oficialiai paskelbta nedarbo diena.

Mirusios tremtinių kapinės

Lietuviai lanko Sibire žuvusių tautiečių kapus

Nieko pasaulyje nėra amžino. Žuva augalija, gyvūnija, miršta žmonės, miršta net ir kapinės.

Nuo seniausių laikų lietuviai gerbė ir nuolat prisimindavo savo mirusiuosius. Apie tai liudija iki šių dienų daug kur Lietuvoje išlikę akmenimis apdėti ar pilkapiams apipilti jų kapai. Buvo metas, kada beveik kiekvienas didesnis kaimas turėjo savo kapinaites, kur prie mirusiųjų kapų statydavo kryžius. Deja, pokario metais galingais traktoriais plėšiant ir niokojant Lietuvos laukus, daugelis kapinių žuvo.

Net sunkiausiomis sąlygomis kentėdami Sibiro tremtyje lietuviai stengėsi iškilmingai laidoti mirusius vienoje vietoje, statė ant jų kapų aukštus medinius kryžius. Tokių kapinių liekanų yra dar ir dabar Sibiro bei Rusijos plotuose. Tėvynėje gyvenantieji lietuviai jų nepamiršo ir tik reikia dėiaugtis, kad neseniai iškilusio Sąjūdžio darbų planuose yra ir Sibiro tremtyje žuvusiųjų bei nukankintų tautiečių kapų tvarkymas, o gal kai kuriais atvejais ir jų kaulų atvežimas į gimtąją žemę.

Spalio mėnesio pradžioje iš Vilniaus aerouosto išskrido grupelė lietuvų: Tolimuosius Rytus. Jų žodžiais: „Keliavome į Laiką ir Istoriją, į 1948-uosius metus“. Išvyko ne tuščiomis, o apsirūpinę tremtinių kapų nuotraukomis, žvakutėmis ir Lietuvos trispalve. Po ilgų kelionės vargų ir trejeto persėdimų iš lėktuvo į lėktuvą, jie pasiekė Igaršką.

Igarška žinoma ir lietuviams — išeiiviams. 1983 m. buvusi Sibiro kalinė Elena Juciūtė (mirė 1986. IX. 24) parašė ir savo lėšomis išleido 245 puslapių knygą „Igarškos naujamiestis“, kurioje vaizdžiai ir sklandžiai perdavė tremtinės Onos Tamošiūnaitės atsiminimus iš Igarškos tremties laikų. Ji rašo, kad pirmasis lietuvių transportas Igaršką pasiekęs 1948. VI. 2. Antrasis laivas su tremtiniais — liepos 2d. Tada buvę atgabenta į Igaršką 4000 tremtinių. Tačiau čia jau buvę ir šiek tiek lietuvių, išstremtų 1941 m. birželio mėnesį.

Igarška — tolimos nuo Lietuvos Krasnojarsko srities miestas, dešiniajame Jenisiejiaus upės krante, 670 km nuo jo žiočių. Miestas pradėjo kurtis 1929 m. Jis buvo statomas tremtinių prakaitu ir krauju. Juciūtė rašo, kad lėtais mėnesiais čia saulė nenusileidžia — amžina diena, po to mėnesiais saulė nepakyla — amžina naktis, nes saulėtę pasirodo tik labai trumpam. Užtat esančios labai gražios šlaurės pašvaistės, tačiau jos nedžiuginusios tremtinių, kurie čia kentę begalinę

Bronius Kviklys

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

šaltį, alkį, turėję dirbti sunkius darbus, stokodami šiltų drabužių bei avalynės. Lietuvius žudęs badas, skurdas, cinga ir kitos ligos. Kaliniai turėję dirbti septynias dienas savaitėje po 12 valandų. „Igarška — vienas žmonių naikinimo punktų“ — rašo E. Juciūtė. Mirusiuosius laidojo už miesto esančioje tundraje, negiliai, vos prakalę į kaulą susalusią žemę. Pirmoji žiema buvusi labai sunki ir nusinešusi apie 50% išstremtųjų lietuvių. Likusieji gyvi nepamiršo savo tautiečių, statė ant jų kapų lietuviškus kryžius, kartais puošnius, ornamentuotus, bet okupantų bernal naikinę šiuos paminklus, nuplėsdavo Kristaus kančios ženklus, statuleles. Pagaliau dalis kapinių buvo panaikinta — vietoje pastatytas lageris naujiems kaliniams.

Grižkime prie rašinio pradžioje minėtos ekspedicijos iš okupuotos Lietuvos, kur savo įspūdžius „Komjaunimo tiesoje“ (Nr. 196 X.13 d.) pateikė Valė Ceplevičiūtė. Ji teigia, kad buvo rasta kai kurių dokumentų, iš kurių matyti, kad į Igaršką buvo išstremta apie 4000 lietuvių. Taigi jos duomenys sutinka su E. Juciūtės liudijimu.

Ekspedicijos dalyvių tarpe buvę trys lietuviai — Elena Smailienė, Albertas Lisanka ir Vytautas Putna, kurie buvę Igarškoje kaip vaikai — tremtiniai ir dar atsimeina kai kurias gyvenimo ten aplinkybes, o ypač laidotuves: „ilgos virtinės lietuvių, lydinčių karstą, priekyje kryžius, greta jo vyrai, vilkintys baltomis kamzomis. Vietiniams gyventojams rusams lietuviškos laidotuvės darydavo didelį įspūdį. Tai buvo nauja kultūra, su kuria jie pirmą kartą susidūrė, kuria stebėjosi, gerėjosi“. Tačiau ne visada tremtiniai turėję jėgų suruošti mirusiemis iškilmingas laidotuvių eisenas — dideliu būriu išlydėti į kapus. Nebuvę jėgų iškasti ir gilesnę duobę. Vėliau, kiek atsigavę, grįžę prie tautinių papročių.

Igarškos lietuvių kapinės buvusios labai gražios, papuoštos kryžiais. O dabar? V. Ceplevičiūtė taip liudija: „Pirmasis kryžius, sukniubęs išilgai kapo, išniro tankmėje tarsi vaiduoklis. Nei lentelės, nei užrašo. Bevardis kapas, bevardė auka... O už jo dar ir dar. Kad nors vienas nebūtų iškeltas, neišverstas amžinojo įšalo. Nenorėjo priimti šita žemė mūsų kryžių... Kai kur įsiterpę nedideli rusiški obeliskai, pasitaikė vienas akmeninis žydiškas antkapis“.

Gyvi išlikę Igarškos lietuviai buvo sukūrę ir savo miestelį, kurį rusai vadino Litovskij Gorodok (Lietuviškas miestelis), o lietuviai tą Igaršką dalį vadinė Naujamiestiu ir dabar jo skurdžiose lūšnėlose gyvena lietuviai. Ekspedicijos dalyviai kal kurluos jų surado. Jie paskelbė apie savo atvykimą per vietos radiją ir tik todėl pavyko kai kuriuos tremtinius surasti bei asmeniškai juos aplankyti. Jie atsinėse ilgą šviesaus medžio kotą iš Lietuvos atvežtai trispalvei pritvirtinti, kuri „greit suplazda gyvomis ir linksmomis spalvomis virš fantasmagoriškos mirusiųjų kapinių grafikos“.

Onutė Malakienė parodė savo motinos kapą, kuri juosia tvirta ir graži tvorelė, o už jos — tiesus kryžius. Šį kapą lankyti ji atvykstanti iš Lietuvos kasmet. Motina, atvežta į Igaršką, neišgyveno nė pusmečio. Ant vieno kryžiaus vargais negalais išskaltę mirusio advokato Dešrio ir jo dukters Janinos Dešrytės įrašą. Čia ekspedicijos vadovas Romualdas Bakutis perskaitė keletą eilučių iš Janinos Degutytes eileraščio: „Ar grįšim, ar grįšim tenai, kur mūsų sodybos, laukai...“

Lietuviams, be kitų, padėjęs kilnus vietinis rusas Rotislavas Gorčiakovas ir padovanojęs Stalinizmo nusikaltimų tyrimo komisijos atstovui liūdną dovanėlę — gabalėlį spygliuotos vielos, kuri kadaise juosusi lietuvių kapines, nes tai buvo „zona“. Tas pats Gorčiakovas pranešęs lietuviams malonią naujieną, jo išgirstą per japonų radiją, kad Gedimino pilies bokšte Vilniuje iškelta Lietuvos trispalvė.

Prieš keletą metų į Igaršką iš Lietuvos atvykęs V. Putna, ieškoti savo tėvo kapo. Deja, jo nesuradęs, nes kapinių vietoje buvę pastatytas mikrorajonas.

Ekspedicijos dalyviai ant lietuvių kapų pastatė ir uždegę žvakutes, tyliu susikaupimu pagerbdami žuvusius. Lygiai tuo pačiu metu ir Lietuvoje buvę prisiminti žuvusieji lietuviai tremtiniai. Taigi mirusios kapinės pamažu atgyja. Tačiau didžiuliuose Sibiro plotuose jų yra dar labai daug. O kiek dar žuvusių tremtinių palaidota ne kapinėse, o grioviuose, duobėse? Prisiminkime bent susikaupimu bei malda ir juos

Ivyklai

Melbournas. „The Herald“ XI.15 vedamuoju rašo apie karo nusikaltimų įstatymą, kuris sukelią didelių nesutarimų, Sovietų Sąjungai suteikiant Australijos vyriausybei įtariamų karo nusikaltėlių, galėdami išvardinti asmenis, kurie yra daugiau komunizmo priešai negu tikri karo kriminalistai.

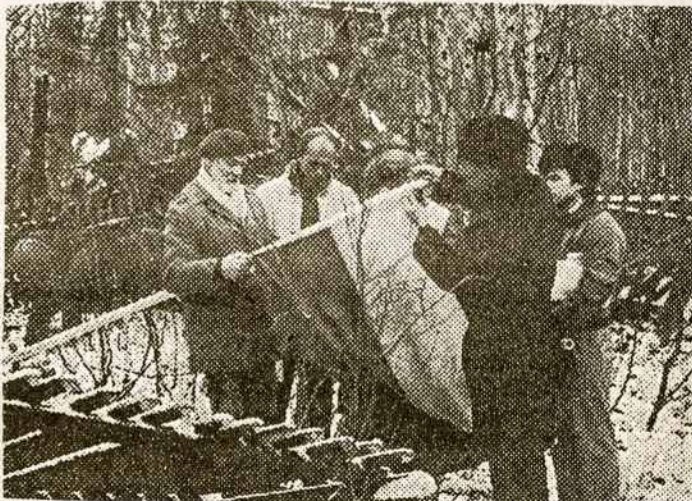
„The Australian“ dienraštis XI.18 skelbia garsaus chirurgo Sir Edward Dunlop pareiškimą, kuris buvo „Australian of the Year 1977“ sakydamas, kad yra tikra kvallybė Federalinės valdžios išleisti karo nusikaltimų įstatymą, tyrinėjant kas įvyko prieš daugelį metų.

Praejusią savaitę Australijos laikraščiai skelbė daug žinių iš Pabaltijo, ypač iš Estijos. „The Age“ savo korespondentų gautomis žiniomis iš Maskvos rašo: „Zygis prieš Maskvos normas“ - Estijos seimas nutarė vetuoti sovietų įstatymus. Estijos komunistų partijos ir valdžios atstovai sako: Estijos respublikai reikia pačiam kontroliuoti savo kraštą. Centralizuota Maskvos kontrolė buvo žalinga mūsų ekonomijai ir aplinkai. Korespondental australų spaudoje taip pat mini Lietuvą ir Latviją, kurios irgi eina tokiu pat laisvėjimo keliu.

Alžyras. PLO-Palestinos Laisvinimo Organizacijos 300 vadų, sudarydami Palestinos tautinę tarybą, lapkričio 15d. paskelbė Palestinos nepriklausomą valstybę. JAV valdžios reakcija liko atsargi, nes Amerika Izraelio valstybės išlaikymui kasmet duoda pusketvirtos milijono dolerių dovanų. Izraelio valdžia tuojau paskelbė kas iš 1.7 milijono arabų okupuotose srityse iškels nepriklausomos Palestinos vėliavą ar sklanduos laisvės šūkius, gaus penkerius metus kalėjimo ir visose arabų okupuotose srityse paskelbė apsiausties stovį.

Afganistano vienas iš laisvės kovotojų vadų Dr. Majidi Melbourne praneša, kad iš kur sovietų kariuomenė pasitraukia, ten tuojau įsitvirtina Laisvės kovotojai ir žlunga sovietų pastatyta Kabilo valdžia, nes iš jos kariuomenės daugelis karių pereina pas Laisvės kovotojus. Jei sovietai pasitraukia tai tik dėl to, kad mes laimėjome — skelbia Dr. Majidi.

Gruzijos sostinėje Tbilisi lapkričio 13d. demonstravo tūkstančiai žmonių prieš rusifikaciją ir šaukėsi krašto nepriklausomybės. Anksčiau daugumą demonstrantų sudarydavo universitetų studentai, šį kartą demonstravo jau visų visuomenės sluoksnių žmonės. Gruziją sovietai okupavo 1921m., o nepriklausoma valstybė jau buvo nuo IV amžiaus.

Iškelsime tautinę vėliavą Igarškos lietuvių kapinėse

TEVISKES AIDAI

18 Henry St. Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktortus kun. Dr. P. Daukny. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu.

Prenumeratos kaina metams \$25, kituose kraštuose \$30, Atskiras numeris .50c Skelbimai už skilties vieną cm - \$1.50 c. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožūra.

TEVIŠKES AIDAI

Adventas

Advento reikšmė yra iškilmingas atėjimas. Bažnyčia per keturius sekmadienius prieš Kalėdas mums pristato Viešpaties atėjimą. Liturginiai prisiminimai nėra tik atminimas. Jie kalba apie įvykius, kurie ir šiandieną yra svarbūs ir lemiami. Kas atsitinka, kai mes minime mirusius? Mūsų mintyje iškyta įvykiai, kurie jau seniai įvykę. Liturginės apeigos tačiau atnaujina tuos įvykius, kuriais Dievas susitinka su žmogumi ir suteikia jam vėl naujų malonių, jei tik žmogus savo širdimi yra pasirošęs jas priimti.

Advento minėjimas reiškia, kad mes vėl iš naujo ilgamės Dievo atėjimo ir tam rušiamės. Vienas iš didžiųjų Advento liturgijos figūrų - pranašas Izaijas išreiškia žmogaus pasiilgimą Dievo: „Dievas mane pasiuntė nešti džiugią naujieną vargdieniams, gydyti tų, kuriems skauda širdį, skelbti belaisvių išvadavimą, kalinių paleidimą, pagarsinti Viešpaties malonių metą“. Adventas tad ir reiškia Jėzaus atėjimą, kaip kartą dėl visų atėjo, taip ir dabar ateina į mūsų tarpą ir laiko pabaigoje.

Bažnyčia savo tikėjimu mini istorinius faktus, kaip ir tautos švenčia savo tautines šventes ne vien praeities įvykių ir savo karžygių prisiminimu, bet siekia dar giliau - jų prisiminimu sustiprinti tautos dvasią ir vienybę, nes tie dalykai sudaro ir palaiko tautos gyvybę. Jei kas nesiruošia per Adventą arčiau prieiti prie Kristaus, liktų panašiai kaip tas tėvynainis, kuris šaltai žiūri į tautos šventes ir prie jų neprisideda. Toks tėvynainis mums darosi svetimas, kuris nemoka ir nesistengia džiaugtis tautos džiaugsmu.

Nėra istorijoj kitos tokios tautos, kuri būtų gavusi iš Dievo tiek malonių, kiek jų gavo žydų tauta. Tačiau nėra kitos tautos, kuri būtų pasielgusi taip nedėkingai, kaip ji pasielgė. Dievas išrinko žydų tautą saugoti joje ir per ją pateikti svarbiausias ir brangiausias išganymo tiesas visai žmonių giminei. Tačiau toji tauta nusigrįžo nuo jai pažadėtojo išganytojo ir savo vadų vedama su didžiausia neapykanti jį nužude, prikaldama prie kryžiaus. Taip puikybė ir išdidumas stumia žmogų ir tautą į pražūtį.

Žmogus gali atsidurti labai arti tiesos, bet gali praeiti pro šali visiškai nepastebėdamas jos, gali virsti net tiesos priešiu, persekiotoju, jei neįsipildytų sąlygų, kurios reikalingos tiesai pažinti, jeigu nemokės ir ją suradęs jos branginti. Čia reikia tyros širdies, laisvos nuo žemiškų prisirišimų. Jūs tiesa yra didesnė, kurią norime suprasti, juo didesnio mūsų tyrumo ji reikalauja. Tad Adventas šaukia kiekvieną pasiruošti Jėzaus atėjimui.

KUN. A. SVARINSKAS APIE KAUNO KUNIGŲ SEMINARIJĄ

Amerikos Balso korespondentės Kristinos Nakienės interviu apie padėtį Kauno tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje.

(Tęsinys)

Ateistai, norėdami pridengti savo nusikaltimus, griebiasi įvairių triukų: 1/1970.IV.14 „Vilnius“. Amerikos liet. komunistų laikraštis skelbė RRT įgaliotinio J.Ruginio interviu su žurnalistu E.Balaišiu: Seminarijos vadovybė sprendžia, ar jaunuoli priimti į seminariją, atsizvelgdama į klebono rekomendacinį laišką, kandidato pristatytą brandos atestatą ir į jaunuolio asmenybę. Numatytus priimti kandidatus seminarijos rektorius dr. Viktoras Butkus derina su seminarijos globėju Jo Eksc. Kauno arkivyskupijos apašt. administratorium vyskupu Juozapu Labuku... 2/ Bedieviai tvirtina, kad trūksta į seminariją kandidatų. - Kaip netruks kandidatų, - atsako L.K.B.Kronika, Nr. 12, t.2,p.220, - jei daugiau kaip ketvirtis šimtmečio yra varžomas kandidatų įstojimas į seminariją. Atskiri kunigai pamoksluose ir tikintieji kolektyviniais pareiškimais protestavo prieš bedievių varžymus seminarijoje. Įsidėtinamas Lietuvos katalikų 1981 m. pareiškimas Lietuvos K.P.C.k. pirmajam sekretoriui Petru Gřiškevičiui / LKB Kronika Nr.49,t.6/, kuriame tarp kitko rašoma: - 1980 m. rudenį Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinio įstaiga neleido priimti į seminariją 17 kandidatų. Argi kunigų seminarija ruošia partinius darbuotojus, kad valdžios pareigūnai taria lemiamą žodį, kas gali joje mokytis, o kas nel 1980 m. RRT įgaliotinis P.Anilionis įsakė pašalinti iš seminarijos IV kurso klieriką Aloyzą Volskį. Panašiai tarybinės vakdžios pareigūnai su Kauno kunigų seminarijos auklėtiniais elgėsi per visą pokario laikotarpį. Dėl jų sauvales iš seminarijos buvo pašalinti klierikai: Juozas Giedraitis, Jonas Zubrus, Jonas Lauriūnas, Juozas Cepėnas, Petras Našlėnas, Vytautas Merkys (dabar jie visi kunigai) ir daug kitų.

Valdžios pareigūnai kišasi net į kunigų seminarijos vakovybės ir profesūros skyrimą; be Religijos Reikalų Tarybos įgaliotinio sutikimo vyskupas negali paskirti kunigų seminarijai net dvasios vado.

Tikintieji reikalauja: 1/ panaikinti seminarijal limitą, 2/ leisti vyskupui laisvai parinkti seminarijos vadovybę ir profesūrą.

3/ neverbuoti ir nešantažuoti klierikų. (Pasirašė įvairiose Lietuvos bažnyčiose 9062 tikintieji).

Panašiu pareiškimu kreipėsi ir į vysk. L.Povilonį. (Pasirašė 15, 765 tikintieji).

Anologinių, tik labiau motyvuotų pareiškimų, LKP pirmajam sekretoriui P.Gřiškevičiui pasiūsta Panevežio vyskupijoje (113 kunigų parašų) ir kt.

1981 m. birželio 17 d. 2-me plenumė Vilniuje pirmasis sekretorius P.Gřiškevičius pasakė: - Reikia visokeriopa stiprinti internacionalinio ir patriotinio auklėjimo ryšį su kova už religinių atgyvenų likvidavimą. Prieš religiją ir gerus kunigus drastiškai yra pasisakęs ir LKP sekretorius L.Sepetys.

Turėjau progos smarkial pasisakyti prieš šią P.Gřiškevičiaus kalbą Kybartų bažnyčioje. Mano ano pamokslu minčių santrauka buvo ši:

1/ Mes ne žyda. Todėl į duobes patys nepulsime ir nesusispausime, kad daugiau sutilptų. 2/ Kas davė teisę P.Gřiškevičiui likviduoti 3/4 lietuvių tautos, kurie yra tikintys žmonės. Sis pamokslas paspartino mano tretįjį areštą.

Vėliau šiuo klausimu pasisakė ir Lietuvos kunigai ir reikalavo panaikinti seminarijos limitą, nesikišti į Bažnyčios vidaus reikalus, pakeisti religinių susivienijimų nuostatus, leisti grįžti į Vilnių vysk. J.Steponavičiui ir kt.

Pasirašė: Telšių vyskupijos - 114 kunigų, Vilkaviškio vyskupijos - 100 (9 atsisakė pasirašyti), Kauno arkivysk. J.124 (tame skaičiuje ir vysk. J.Steponavičius. Atsisakė pasirašyti 6). Panevežio vysk-jos 130 (tame skaičiuje ir vysk. V.Sladkevičius. Nepasirašė tik kurijos darbuotojai). Kaišadorių ir Vilniaus arkiv-joje kunigai pasisakė vėliau.

(Bus daugiau)

Kryžiai lietuvių tremtinių kapinėse Igarkoje - Staurės Sibire.
(Nuotrauka iš Komjaunimo tiesos)

Kun. Dr. Alfonsas Savickas atnašavo sv. Mišias už atgimstančią Lietuvą Perthe mūsų lietuviškų pamaldų St. Francis bažnyčioje spalio 30d. Mišių patarnautojas Gintaras Radzvilanas skaito tikintųjų prašymus.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO LAIKRASTIS.

Redaktorė J. Žitkevičienė, 29 Ormond Rd., Moonee Ponds Vic. 3039.

Kristaus Gimimo Diena

Visi, vaikai ir suaugę, laukia Kalėdų švenčių. Tai ir dovanėlės po eglute, ir skanūs pietūs grįžus iš bažnyčios, ir atostogų pradžia. Bet ar tik tuo brangi mums Kristaus Gimimo diena? Kodėl žmonės jau beveik du tūkstančius metų švenčia šią dieną? Kristus gimė, kada žemėje buvo vergija. Vergas nebuvo laikomas žmogumi. O Kristus skelbė meilę, visų žmonių lygybę, tiesą ir gerį. Kada jis gimė, švietė vilties žvaigždė nušvito vargšams žmonėms.

Daug nelaimių, bado ir karų kentėjo mūsų krašto žmonės. Ypatingai skaudžiai kentėjo išvežtieji į Sibirą. Kartą viena mama prieš Kalėdas iš Igarikos miesto nuėjo į kaimą nusipirkti kokio nors maisto šventėms. Savo dviem berniukams liepė neiti iš trobelės, nes lauke buvo šalta. Motina nusipirko dvi avies kojas ir kepalą duonos, bet nuvargusi nebegalėjo paeiti, parkrito ir sušalo miške. O vaikučiai išėjo jos pasitikti ir taip pat sušalo ir pavirto į ledo stulpus. Tai man papasakojo mūsų kaimynas, grįžęs iš Sibiro. Bet ir tada Kristaus meilės žvaigždė daug kam padėjo iškelti ir sugrįžti namo. Švietė vilties žvaigždė sužibo mūsų tėvynei dabar, kada Vilniaus

katedroje vėl laikomos šv. Mišios.

Po tūk. dešimtmečių žiaurių bausmių, jei kas tik išdrįsdavo iškelti trispalvę, ji vėl plėvesuota virš Lietuvos-ir Gėdimo kalne, ir Kaune, Karo muziejaus bokšte, ir kitur. Ilgai slėpta ir nepaisant baimės saugota, trispalvė buvo minios iškilmingai nunešta į Kauno katedrą. Čia galingam tūkstančių chorui užtraukus giesmę „Marija, Marija“, vėliava buvo pašventinta ir palydėta į Karo muziejaus sodeį. Per amžius bokšte plėvesuos trispalvė ir švies Lietuvai Kristaus meilės žvaigždė. Ačiū Tau, Kristau, kad atėjai.

Antanas - Melbourne

Laukiu Kalėdų

Mes kas metai nuvažiuojame pas močiutę Kūčioms. Ten būna pusė mūsų giminių ir dažniausiai vienas svečias, kuris neturi savo giminių.

Prieš valgant Kūčias sulaužom ir pasidaliname plotkelėmis, kurios būna atsiųstos iš Lietuvos. Mes tada prisimename savo gimines Lietuvoje ir mano mirusį senelį. Taip pat prisimenam Kristaus gimimo dieną, nes tai yra Kalėdų priežastis. Atkalbėję maldą, pradėdame valgyti. Ant stalo būna dvylika skirtingų patiekalų, bet ne riebus, kaip silkės, rūkytas ungurys ir kitokia žuvis, kislėlius, kompotas ir kiti valgiai. Aš labiausiai mėgstu šližikus su aguonų pienu, kuriuos gauname pabaigoje. Mažiausiai mėgstu silkės, nes jos per karčios.

Po Kūčių ateina Kalėdų senis. Jis

paskambina prie durų ir mes bėgam atidaryti. Bet jis jau būna nuejęs, nes labai skuba. Randam didelį maišą pilna dovanų. Tada vienas iš vyriausių tas dovanas išdalina. Prieš gaunant dovaną, yra mūsų šeimos paprotys, kad reikia padainuoti, ar pasakyti eilėraštį.

Kitą dieną mes nuvažiuojam į bažnyčią. Iš bažnyčios važiuojam pas mano antrą močiutę ir diduką ir sutinkam kitą pusę giminių. Ten irgi būna labai linksma, ir gaunam vel dovanų.

Jei palygintume mūsų Kalėdas su austrų, tai pamatytume, kad mūsų Kalėdos įdomesnės, nes turi daug visokių tradicijų. Aš laukiu ir negaliu sulaukti ateinančių Sv. Kalėdų!

Danius Aras, 5 skyrius, Melbourne

Sveikinu Sv. Kalėdų proga „Atėities Žingsnių“ mielus bendradarbius, tėvelius, mokytojus, skaitytojus ir Lituanistinio Svetimo mokytojų konferenciją Adelaidėje. Laimės ir sveikatos 1989 m. ypač Mokytojų konferencijai pasiekti tikrai geresnių rezultatų mūsų lietuvių mokyklose. Pasisekimo LSS Australijos rajono VII TS Adelaidėje, kad sekanti Tautinė Stovykla jau vyktų Laisvoje Lietuvoje.

Jonė Žitkevičienė, AZ Redaktorė

Valiui Sveikinul mielą AZ bendradarbę Linutę Didžytę, laimėjusią LSS Tarybos rašinių konkurso antrą premiją. Linkiu laimėti daugiau rašymo premijų.

Jonė Žitkevičienė, AZ Redaktorė

Verkianti Motina

Skaitydamas anglišką istorinį vadovėlį, nustebau, kad buvo parašyta apie Siluvą-Lietuvoje. Bandysiu tą parašyti lietuviškai.

Lietuva pasidarė katalikiška 1251 metais. Mažas Siluvos miestelis pastatė pirmą katalikišką bažnyčią vardu, Marijos Gimimo Bažnytelė, Marijos Gimimo dienoje, rugsejo 8 dieną, 1457 metais. Kai kalvinistai paėmė valdžią, jie nusavino viską kas priklausė katalikams ir 1570 m. katalikai prarado savo bažnyčią Siluvoje. Bet paskutinis kunigas išėdamas, paslėpė: paveikslą - Madoną su Kūdikiu, bažnytinis drabužius ir svarbius dokumentus į metalu apkaustytą ažuolinę dėžę. Tą dėžę pakasė, beveik pusė mylios nuo bažnyčios, prie didelio akmens. Keletą metų taip prabėgo.

1588 metais naujas įstatymas davė katalikams laisvės ir buvo leidžiama jiems atsilioti žemes nuo kalvinistų, bet jie privalėjo dokumentais įrodyti, kad tai jų žeme.

Dvidešimt metų prabėgus, vieną karštą vasaros dieną, 1608 metais, keli vaikai žaidė prie didelio akmens Siluvoje. Jie labai nustebė, kai pamatė labai gražią motiną laikant kūdikį rankose, stovinčią ant akmens. Ji verkė. Vienas vaikas pasakė kalvinistų mokytojui kas atsitiko. Kalvinistas sakė, kad buvo vėlinas, kuris bandė atitraukti kalvinistus nuo jų naujos religijos. Sekančią dieną daug žmonių susirinko prie akmens, kur Motina buvo pasirodžiusi. Kalvinistas mokytojas tyčiojosi iš susirinkusių žmonių. Jam bekalbant, visi susirinkę išsigando, kai ta pati Motina, laikanti kūdikį rankose, vėl pasirodė. Kalvinistas savo nustebimą sulaukęs, paklausė: „Kodėl Jūs verkiate?“. „Anksčiau“, - ji atsakė - „Šioje vietoje mano sūnus buvo garbintas ir mylėtas, bet dabar žmonės tik dirba ir arba žemę.“ Tą pasakiusi, Ji dingo.

Vėliau po to, senas, aklas žmogus

buvo parinktas vadovauti žmonėms kurie tikėjo, kad ta Motina buvo Sventoji Motina Marija su Jėzumi rankose. Senis prisiminė ką buvusis kunigas buvo padaręs. Kai jis buvo nuvestas prie didelio akmens, jo akumas staiga - stebuklu, buvo pagydytas. Jis surado dėžę, kurioje buvo Marijos paveikslas ir dokumentai, kurie įrodė, kad dalis žemės Siluvoje priklausė katalikams. Užtruko dešimt metų kol Vilniuje 1622 metais, tėsme buvo įrodyta, kad tai tikrai katalikų žeme.

Po to Siluvoje buvo viena po kitos pastatytos bažnyčios. O originalus Marijos paveikslas buvo atgal padėtas toje pačioje bažnyčioje. Marijos pasirodymai buvo pripažinti vietinių kunigų ir Popiežiaus Pijaus 6-tojo, 1775 metais.

Dabartiniais laikais, Marija vėl pasirodė. 1962 metais po dabartinė Sovietų okupacija - Panevėžio apskrityje, Skiemonių kaime, Marija pasirodė jaunai Romai Pranciškutei, kuri dirbo košokyje. Ji pasirodė vėl verkianti, prašydama už Lietuvą pasninkavimo, kad atsiverstų ateistai.

Dabar Lietuvoje Siluva yra gerai žinomas Marijos centras. Maldininkai eina prieš dabartinę komunistinės rusiškos okupacijos valdžią ir lanko Siluvoje mūsų Motiną, melddami laisvės persekiojamai Lietuvai, mūsų Tėvynei. Andrius Kaladė, Lituanistiniai kursai, Melbourne

Lietuviška Mokykla

Pereitą metą, visa mūsų šeima, buvome Lietuvoje. Vilniuje ašėjau į lietuvišką mokyklą.

Tikrai mokytojos buvo geros. Man nepatiko valgykla. Valgiai buvo neskanūs ir negerai iškepti. Gėrimai taip pat buvo neskanūs.

Man nepatiko labai anksti keltis eiti į mokyklą. Buvo ruduo ir labai šalta ryte. Mokykloje pertraukos buvo labai trumpos. Maždaug penkiolika minučių. Australijoje yra - valanda. Per pertraukas galėjome tik vaikščioti aplink koridorių ratu, ir negalėjome žaisti. Net negalėjome eiti į lauką. Australijoje galima žaisti lauke.

Craugės buvo geros. Jos man viską pasakė, ką daryti ir kur eiti.

Aš neilgaiėjau į mokyklą Lietuvoje, nes buvo per daug namų darbų ir užėmė per daug laiko.

Mokytojos ir draugės buvo labai geros, bet mokykla ir tvarka man nepatiko.

Linutė Didžytė, 6 skyrius, Melbourne

Lina Didžytė Melbourne Džiugo tunto skautė laimėjo Lietuvos Skautų Sąjungos rašinių konkurso premiją - vienintelė iš Australijos skautų rajono.

Kultūros darbuotojos pokario Lietuvoje

*„Palikome Tave, Šalite — tik trumpai valandėlei —
Nubėgsim, sakėm, tiktai už kiemo vartų —“*

M. Malakūnienė

Mylintis Lietuvą išėivis visais būdais ieško žinių apie savo paliktos tautos gyvenimą, jos kančias bei pragiedrilius. Vieni gal atsargiau, kiti drąsiau sklaidome okupuotos Lietuvos publikacijas ir jų potekstėse ieškome tenykštės kasdienos detalių, kadangi norime geriau pažinti erskėčiuotąjį savo tautos kelią.

Nors šie metai netikėtai pragiedriliais puošiasi, tačiau vis dar nedrąsu mums džiūgauti, gal per anksti gėrėtis lietuviškojo persitvarkymo simfonija. Senujų žaidimo taisyklių prisilauką biurokratai visu atkaklumu tai simfonijai trukdo.

Įdomu buvo Melbourne Socialinės globos moterų draugijos forume išgirsti naują išėivę p. J. Malijauskienę, autentišką sunkiųjų pokario metų liudininkę, atvėrusią duris į tą laikotarpį, ypač jei gerai pažįstamą kultūros darbuotojų varganą dalią. Aišku šios profesijos žmogaus kelių nepavaizduosi atitrauktai, tad į juos buvo pažvelgta visos tautos gyvenimo kontekste, bandant net soc-psichologinės analizės šviesoje tą gyvenimą suvokti. „Šalyje, kur taip sutriptytas žmogaus orumas, niekas nėra labiau vertinama už valdžią, jeigu koks žiaurus valdovas palieps visiems šliaužioti, o tau mielaširdingai leis judėti stacionais, būsi labai laimingas, išdidis ir stengis visom išgalėm pateisinti parodytą tau pasitikėjimą.“

Deja, priverstieji šliaužioti skaudžiai išgyvena savo bevertiškumą ir jį kompensuoja grubumu, nemandagumu, įžulumu, pykčiu. Todėl neretai gali išgirsti viešoje vietoje tarlant vienas kitam nepažįstamus žmones: „Ar tu žinai kas aš, palauk, pamokysiu tave!“ Tai ne dėl kultūros stokos, kaip tvirtinama spaudoje, o todėl, kad labai sunku žmogui visą laiką būti dugne, būti niekuo. (Čia verta paminėti ir menkumo komplekso pažeisto ateivio psichologiją. Australų aplinkoje nepakilęs nuo dugno, bet gavęs kad ir mažutį postą ateivių bendruomenėje, jis irgi sako: „Palauk, aš pamokysiu tave!“ Taip kompensuojamas bevertiškumas yra viena didžiųjų priežasčių, dėl kurių žūva išėivų bendruomenės). Sitokiam „šliaužiojančiam“ žmogui leidus vaikščioti „stacionais“, t.y. skiriant jį vadovaujama darbu ne pagal teisę, gabumus, pasirusimą, bet iš vadovybės malonės, valdžia pristaugina besąlygiškai nuolankių ir paklusnių žmonių. Lietuvoje, kaip ir visoje sovietijoje, šia psichologija paremta kadru politika nugyveno ir ekonomiką, ir kultūrą, ir ekologiją, gi žmogų nuvertino iki nieko nereiškančio sraigtelio valstybės mašinoje.

Tiktai šitoklame kontekste

tenka specifiniai vertinti ir kultūros darbuotojus — dažniausiai moteris, humanitarinių fakultetų absolventes, dirbančias bibliotekose, Knygų rūmuose, muziejuose. Jos yra mokslinės bendradarbės, bibliografės, redaktorės, o šalia savo tiesioginių pareigų — dar ir sunkumų kilnotojos, pagalbinės darbininkės, visuomenininkės, net agitatorės „rinkiminesse kampanijose“. Jos sistemina dailės eksponatus, juos aprašo, ruošia mokslinius katalogus, rašo straipsnius į spaudą, skaito paskaitas, renka liaudies meną, sudarinėja dailės albumus, kaupia knygų fondus, kataloguoja, renka senus spaudinius. Varginantis yra leidybinis darbas, nes viską, net ir senus literatūros kūrinius reikia nušviesti „negestancija“ marksizmo— leninizmo šviesa. Sunkūs yra ir papildomi, dažniausia fiziniai darbai: sunkių eksponatų kilnojimai, knygų nešiojimas ir kt. Patalpos ankštos, todėl knygų ar dailės kūrinių sandėliavimas yra tikra Dievo rykštė. Jei dėl ventiliacijos nebuvimo ar dezinfekavimo priemonių stokos įsiveisia saugyklose grybas, drėgmė, kandys, aišku, kaltos mokslinės bendradarbės, kad nepriziūrėjo, nepatikrino, nesiėmė priemonių. Kaltos ne objektyvios priežastys, bet visada žmogus ir, suprantama, stovintis žemiausioje socialinės gradacijos pakopoje.

Džiaugdamasi dabartinais įvykiais Lietuvoje, paskaitininkė viliasi, kad žodžių bei simbolių entuziazmą seks esminiai pakitimai, kurie sudarys mūsų tautiečiams sąlygas gyventi taip, kad žmogaus orumas nebūtų žeminamas. Tada ir šie prisiminimai pasiliks tik kaip skaudai praeities istorija. Vis dėlto savo paskaitą J. Malijauskienė baigė šiais Konrado žodžiais iš Adomo Mickevičiaus „Vėlinių“:

„Is kur gi ta žinia, kad greitai laisvi būsime.“

„Zinau aš, ko verta tokia malonė rusų.“

Sv. Jono bažnyčioje lapkričio 13d. sekmadienį mūsų Melbourne Lietuvos parapijos sekmadienio mokyklos Pirmos Komunijos mokiniai: Antanaitis Girius, Jokubaitis Linas, Didžytė Dalia, Statkutė Daiva ir Jokubaitytė Vilija.
Foto Margan-Marganavičius Edvardas.

Paskaitininkę sekė poetės Marijos Malakūnienės pačios perskaityti jautrus ir šios popietės temą paantrinantis eilėrašciai, kuriuos susirinkusios Melbourne moterys (ir vienas vyras) priėmė akivaizdžiai įsijaute.

D. Simankevičienė

Torino drobuleje Kristaus atvaizdas

Torino arkivyskupas kardinolas Balestrero spaudos konferencijoje oficialiai pranešė „Torino drobules“ naujausių mokslinių tyrinėjimų rezultatus. Tyrinėjimus atliko Arizonos universiteto Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Oksfordo universiteto Didžiojoje Britanijoje ir Ciuricho Politechnikos instituto Šveicarijoje, mokslinės laboratorijos, įvykdžiusios drobules gabalėlių analizę, panaudojant radijo aktyvaus angliesizotopo C-14 tyrinėjimo metodą. Visos trys mokslinės laboratorijos, pagal jų pačių tvirtinimą, 95-kių procentų tikrumu nustatė, kad „Torino drobule“ į kurią pagal tradiciją buvo suvyniotas ant kryžiaus mirusio Jėzaus Kristaus kūnas, buvo išausta tarp 1260-ųjų ir 1390-ųjų metų, taigi nėra Kristaus laikų audeklas. Drobules tyrinėjimų rezultatai bus artimiausiu laiku paskelbti viename mokslo žurnale. Mokslinės laboratorijos, tačiau, neįstengė išaiskinti, kaip galėjo drobuleje atsispauti žmogaus atvaizdas. Į šį klausimą mokslininkai dar negali duoti pagrįsto moksliško atsakymo. Ši problema bus toliau tyrinėjama. Pranešdamas apie Torino drobules mokslinių tyrinėjimų rezultatus, kardinolas Balestrero pažymėjo, kad Bažnyčia ir toliau su giliu pamaldumu garbina drobuleje esantį Kristaus paveikslą, kurio vertė yra svarbesnė už audeklą.

LRTV

LIETUVIŲ DIENŲ INFORMACIJA

Ne visose Lietuvos dienose yra pastatom lietuviški teatro spektakliai. Šiais metais matysime Lietuvoje gyvenančio poeta-rašytojo Justino Marcinkevičiaus dviejų dalių dramą „Mindaugas“. Dramoje vaizduojama Lietuvos valstybės pradžia. Daug veiksmo ir intrigi. Veikalą režisuoja Vytautas Opulskis, kuris mūsų scenoje jau gerai žinomas. Jis pastatė V. Krėvės „Uošvę“, A. Kairio „Palikimą“ ir kitus scenos veikalus.

Adelaidės lietuvių teatras savo tarpe turi prityrusių ir iškilų aktorių, kurie nuo pat teatro įsikūrimo reiškiasi scenoje, tai: Bronius Rainys, Viktoras Ratkevičius, Nikodemas Skidzevičius, Vytautas Vosylis ir kiti. Jie visi mielai jungėsi į šį pastatymą, kuris reikalauja daug aktorių. Šalia jų režisierius pavyko sutelkti mūsų jaunimą, besidomintį scenos menu.

Teatro spektaklis įvyks gruodžio 28 d., 7 val. Scott Theatre salėje. Tai gera, vėsnama, su modernia scena salė. Tikimės, kad šis spektaklis bus vienas iš įdomiausių Lietuvos dienų renginių, o atvykę svečiai turės progos pasigėrėti lietuviškos scenos menu.

Rašytojas-poetas Justinas Marcinkevičius buvo pakviestas atsilankyti į Lietuvos dienas, tačiau dėl dabartinių įvykių Lietuvoje negali atvykti, bet siunčia geriausius linėjimus režisierui, aktoriams ir visiems Australijos lietuviams, džiaugdamasis, kad jo veikalas bus vienas iš Lietuvos dienų parengimų. J. Marcinkevičius yra vienas iš Persitvarkymo sąjūdžio iniciatorių, pasmerkęs stalinizmo laikus.

Visų parengimų bilietai jau platinami. Juos galima užsisakyti pas Lietuvos dienų komiteto sekretorių Leoną Gerulaitį: 19 Wilford Ave. Underdale SA 5032. Tel. (08) 43 4044. Meninių parengimų bilietų kainos — \$ 8. Naujųjų metų ballaus bilietai bus platinami iki gruodžio 17 d. Ballaus vakarą prie įėjimo bilietai nebus pardavinėjami. Todėl kviečiame ballaus bilietus įsigyti iš anksto. Bilieto kaina \$ 28 asmeniui. Šalai po 16 ir 12 asmenų. Jei prie stalų liks tuščių vietų, Lietuvos dienų komitetas savo nuožūra juos papildys. Ballaus metu griež geras orkestras „Concept Band“ 1950—60 metų populiarūs šoklių melodijas. Kiekvienas ballaus dalyvis gaus užkandą ir vakarienę, kas jau įskaityta į bilieto kainą. Balluje veiks du barai ir gerimal bus parduodami normalia kaina.

Informacijos dėl bilietų bus išleistas keturių puslapių Lietuvos dienų leidinėlis, kuris bus platinamas veitui visiems Lietuvos dienų dalyviams. Lietuvos dienų metu Lietuvos namuose bus galima kiekvieną dieną papietauti, o baras veiks nuo 12 iki 24 val.

Lietuvių dienų komitetas

Lapkričio mėnesį australų spaudoje pasirodė sensacinga žinia, kad sovietų pasiuntinybėje Canberroje dirba vienas iš svarbiausių Maskvos agentų. Tai Valerij Zemskov. Jo oficialios pareigos — minister counsellor, o faktiškai — direktorato „R“ agentas.

KGB special rezervo grupė, vadinama direktoratas „R“, buvo sukurta 1971 metais, kai iš Anglijos ir Belgijos buvo išvaryta pusantro šimto KGB agentų. Kad būtų juos sunkiau susekti, šios tarnybos agentai nėra žinomi KGB organizacijai, veikiantiai kitame krašte. Ji atsiskaito tik prieš Kremlių. Tokių KGB „žvaigždžių“ nėra daug ir jie yra siunčiami tik ten, kur Maskva yra numaciusi realizuoti svarbius planus.

Pats faktas, kad toks aukštas Kremliaus patikėtinis-agentas buvo pasiūstas į Australiją, rodo, kad Sovietų Sąjunga yra numaciusi ką nors svarbaus vykdyti pačioje Australijoje ar netoli jos sienų. Greičiausiai — ir čia ir ten.

Ką veikia V. Zemskov pačioje Australijoje? Pirmiausiai jis prižiūri daugiau kaip pusę pasiuntinybės tarnautojų-KGB agentų ir patį pasiuntinį Samoltekiną. Šių metų kovo mėnesį į 31 australų senatoriaus laišką Gorbačioviui dėl teisės laisvai paminėti lietuviams ir kitiems pabaltiečiams jų tautinės šventės atsakė ne pats pasiuntinys, bet Zemskov, neva tai sovietų pasiuntinio paprašytas. Tarp kita ko, savo laiške senatoriams Zemskov šitaip išsireiškė apie Pabaltijo valstybes: „Taip pat norėčiau pasinaudoti proga ir Tamstoms priminti, kad visos trys Pabaltijo Sovietinės Socialistinės Respublikos — Estija, Lietuva ir Latvija — yra suverenos Sovietų Sąjungos respublikos, įsijungusios į Sovietų Sąjungą pagal jų žmonių norą.“ Matyt agentas Zemskov geriau žino už sovietų pasiuntinį, kaip reikia mulkinti akis australų parlamentarams, kad jie liautųsi tikėję pabaltiečių išeišiams apie Pabaltijo kraštų okupaciją bei klatingą prijungimą prie Rusijos.

Aišku, kad sovietų pasiuntinybė Australijos sostinėje nepamiršta išeišvių, jų spaudos ir jų antikomunistinės veiklos šiame krašte. Jau nuo pat pabaltiečių atvykimo į Australiją 1948—1950 metais, Maskva buvo atsiuntusi specialų agentą Petrovą ne tik žinioms rinkti apie Australiją, bet daugiau apie pabaltiečių imigrantus bei jų organizacijas, kurias Petroviui buvo pavesta suskaldyti ir neutralizuoti. Išgirdę iš paties Petrovo lūpų apie jo darbą šiame krašte, australai labai stebėjosi, kad

Zemskov afera

Rašo dr. Jonas Kunca

Kremlius ji atsiuntė vien tik pabaltiečius sekti.

Ziemskov gi greičiausiai yra gavęs užduotį paruošti dirvą sovietų išitvirtinimui Pietų Ramiajame vandenyne. Per trumpą laiką jis sugebėjo atvesti į „tikrąjį kelią“ australų valdžią. Ministras pirmininkas Bob Hawke, nuvykęs į Singapūrą, ano miesto-valstybės galvai stebintis jo naivumu, pareiškė, kad jis, p. Hawke daro Sovietų Sąjungai ir jos interesams Pietų Ramiajame vandenyne „atsargų“ pakvietimą. Darbiečių valdžia su entuziazmu sutiko Maskvos pasiūlymą „žvejoti“ Australijos vandenyse, naudotis šio krašto uostais ir priimti rusų lėktuvus kengūrų žemėje žvejų iguloms aprūpinti, o tuo pačiu ir šnipinėti amerikiečių stebėjimo stotis Australijoje ir vakariečių laivų judėjimą Ramiajame vandenyne. Iš pasiuntinybės Australijos sostinėje, kur dirba Zemskov, sovietai koordinuotų savo politinę, militarinę ir šnipinėjimo veiklą pietvakarių Ramiojo vandenyno mažutėse, bet strategiškai svarbiose salose. Maskva jau ketina atidaryti savo pasiuntinybę Naujoje Gvinėjoje — prie pat Australijos krantų. Šis rusų žygis neabejotinai yra Zemskov'o organizuojamas ir kontroliuojamas.

Matyt Zemskov jautėsi pakankamai įtakingas, nes viešai pareiškė, kad jis laukia iš australų valdžios spaudimo Filipinų politikos vadams, siekiant uždaryti ten esamas didžiausias pasaulyje amerikiečių bazes.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS

Fondo valdyba kiekvienam vykstančiam į Vasario 16 gimnaziją mokyti lietuvių kalbos ir kitų lituanistinių dalykų paskyrė po \$1.000 stipendijas: Aldui Antanaičiui, Melisai Savickaitėi, Audrei Simkutei, Gintarui Simkui - visi iš Melbourne ir Vytautui Vilkaičiui iš Canberra.

Aukos fondai:
\$20.000 Kazimieras Butkus (24360), žmonos A.A. Nadieždos Valerijos atminimui. \$20 R. Lapinskas (195), A.A. Bajelio atminimui, abu jie iš NSW. \$50 Sofija Savickienė (185) Vic, savo vyro Broniaus Savicko mirties 1 metų atminimui.

Acio visiems aukotojams, o ypatingai Kazimierui Butkui už tokią stambią auką fondui.

Vincas Ališauskas
AL Fondo Iždininkas

Melbourne Dainos Sambūris

Maloniai kviečiame visus iš arti ir toli atvykti į Melbourne Dainos Sambūrio

METINĖ KONCERTA

kuris įvyks gruodžio mėn. 4d. (sekmadienį) 2val. 30min.

Melbourne Lietuvių namuose.

Programą papildys vaikų choras.

Įėjimas \$8, jaunuoliams iki 14m. amžiaus veltui!

Dainos Sambūrio Valdyba

Australų valdžia kol kas tyli apie V. Zemskov'o aferą. Jai nepatogu apie tai ir kalbėti po to, kai ji, nežiūrint australų slaptosios tarnybos ASIO perspėjimo, išleido šį rusų agentą ir su juo palaikė tamprus santykius. Ateitis parodys.

Sydnejaus „Dainos“ choras kviečia

Vienas žingsnis tai dar ne pakopa. Bet du ar trys, tai jau gerai. „Dainos“ choro abu dirigantai sutartinai išdirbę du metus dabar turi rimtą galimybę jų darbų šauniam įvertinimui arba kritikai. Spręskite atsilankydami į choro metinį koncertą, kuriuo bus pateiktas dviejų metų dirigentų ir choro darbų atsiekimas dainos meno srityje.

Kas atlygins tiems jaunimo atstovams darbe su vyresniojo amžiaus dainoriais? Kas suskaičiuos valandas jų įtempto darbo ar nustatys kiekį panaudotos energijos? Kas praeis be kritikos jiems neatlikus tinkamo mosto ar neišgavus iš choro reikiamo tono? Aš esu tikras, kad jų jausmai lietuviškai dainai yra didelės meilės kupini. Todėl jie, palikę viską, kiekvieną penktadienio vakarą yra su choru gvildinti dainų šventės repertuarą, įgyvendinti tas melodijas ir žodžius, kad per juos galėtume pajusti šilumą ir meilę mūsų Tautai. Jei lietuviškas žodis bus ištartas ir lietuviška daina skambės, nežiūrint, kad esame nublokšti toli nuo Tėvynės, per dainą metinio koncerto metu grįšime atgal į Lietuvą ir tuo pačiu pratęsimė mūsų lietuviškąją gyvybę artyn į Nepriklausomą Lietuvą.

Pereitę dviejų metų laikotarpyje choras sekmingai dainavo savo ir kitų ruostuose renginiuose. Čia nuolat atėjo į pagelbą buvęs ilgametis choro dirigentas ir akompanuotojas Bronius Kiveris. Ir šiame koncerte jis atliks akompanavimą ir diriguos savo kompozicijos dainą „Man skamba tolluos“. Gausi parama aukomis ir

bet manyčiau, kad Gorbačiovas greičiausiai jį atšauks, kadangi jis jau netinka slaptam darbu, kai apie jį visi viską žino.

Zemskov'o afera Australijoje parodo, kad Maskva, nepaisydama savo taiklų pareiškimų, faktiškai nėra atsisakiusi imperialistinės politikos nei Pabaltijy, nei kur nors kitur pasaulyje.

atsilankymu į choro renginius davė didžią moralinę ir materialinę paramą veiklai ir paskatinimą išvykai į Adelaidę įvyksiančią Dainų Šventę. Tad ir šio metinio koncerto tikslas yra išdainuoti ten dainuosimų dainų repertuarą ir „Dainos“ choro atskirai dainuosimas dainas. Del koncerto įvairumo šis repertuaras bus papildytas keliomis dainomis.

Sydnejiškiai ir tolimesnių vietovių tautiečiai kviečiami išklausti Sydnejaus „Dainos“ choro, kuris atstovaus Sydneju Dainų šventėje Adelaidėje. Laukiame visų. Koncertas vyks Sydneju Lietuvių Klube, koncertinėje salėje gruodžio 4d. 3 val. p.p. Įėjimas į koncertą \$6.

Šiuo atsilankymu ir parama palinkėsim chorui sėkmės Adelaidėje „Daina“ vad. Birutei Aleknaitei ir Justinui Ankiui, akompanuojant Broniui Kiveriui, solo partiją dainuojant bei deklamaciją atliekant Gražina Zigaityte-Hurba ir Petriui Viržintui dainuojant vyrų choro solo partiją, laukia visų atsilankymo, nuolat su viltimi, kad lietuviškoji daina neišblestų, o liktų melli visų širdyse.

Po koncerto didžiojoje salėje ruošama choro darbo metų užbaigimo vakarienė, į kurią kviečiami visi norintieji su choru pabūvoti. Vakarienė - „smorgasboard“. Kaina \$5 asmeniui. Norintieji vakarieneje dalyvauti, užsiregistruoti iki lapkričio 30 įmokant pinigus, A. Vinevičiui sekmadieniais prie bažnyčios, O. Kapičienėi Lietuvių klube ar A. Kramiliui tel. 727 3131. PN

Sydneju Lietuvių choras „Daina“. Priekinėje eilėje centre stovi dirigantai: Birutė Aleknaite ir jos dešinėje Justinas Ankus. Nuotrauka St. Montvido,

Sydneju Lietuvių choras „Daina“ maloniai kviečia į

METINĖ KONCERTA

gruodžio 4d. sekmadienį 3 val. p.p. Lietuvių klube, koncertinėje salėje, East Terrace, Bankstown.

Mišrus moterų ir vyrų choras. Deklamacija ir solo partijos: Gražina Zigaityte-Hurba. Vyrų choro dainai solo P. Viržintos. Dirigantai: B. Aleknaite, J. Ankus. „Ten skamba tolluos“ - diriguos pats kompozitorius B. Kiveris. Koncerto akompanuotojas B. Kiveris. Įėjimas \$6. Iki 15 metų - veltui.

Po koncerto choro vakarienė - smorgasboard-savitarna, į kurią kviečiami visi. Kaina \$5. Sumokant pinigus iki lapkričio 30 d., užsiregistruoti pas A. Vinevičiū, O. Kapičienę Lietuvių klube, A. Kramiliū tel. 737 3131 ir pas choristus. Laukiame Jūsų atsilankymo.

Choras „Daina“

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožinio nariai gruodžio mėnesį meldžiasi dėkojant Dievui už mums suteiktas malones.

Kas gali priliti nakvynel Amerikos lietuvių sportininkus sausio 1-4 dienomis, ateinant „Varpo“ klubui į pagalbą, prašomi tuojau pranešti Gabijai Ziedienei telef. 848 4171 arba sekmadienį Feliksui Sodaičiui Spaudos kioske prie bažnyčios.

Parapijal aukojo \$200 S. Krutulis, po \$125 Joana Erminienė, F. Gužas, \$100 Pranas Saulys, \$90 J.M. Silainis, \$75 B. Naujokaitienė, po \$70 J. Maksimienė, S. Ribačiauskienė, po \$60 V. Alisauskas, A. Kildišas, E. Stundzenas, po \$50 E. Dziukienė, St. Steponavičienė, \$40 A. Bakaitis, \$35 L. Padgurskis, po \$30 M. Augustauskienė, A. Grušauskas, B. Poškus, V. Sparvelis, J. Sekienė, M. Verbylienė, po \$25 St. Eimutis, J. Petkinis, po \$20 Dr. Rita Barkus, L.A. Ramanauskas, Rasa Ramanauskienė, E.

Saitamarienė, \$10 Aga Macky. Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Dauknys.

Morningtone A.A. Kazio Alseikos paminklo pašventinimas kapinėse gruodžio 3d., šeštadienį, 12 val. ir po to lietuviškos pamaldos Aldonos ir Juozo Kairių sodyboje. Kviečiami visi apylinkės lietuviai.

Kun. Alfonsas Svarinskas, kuris šiuo metu gyvena pas J.E. Vyskupą A. Deksnį Bad Woerishofen, Vokietijoje, lapkričio 11-12 buvo išvykęs į Madridą ir ten skaitė paskaitą Zmogaus teisių kongrese apie Lietuvos katalikų Bažnyčios padėtį. Lapkričio 18d. panašiam kongrese vėl paskaitą skaitė Romoje, lapkričio gale kitame kongrese vėl kalbėjo apie Lietuvos persekiojimus Milane. Kun. A. Svarinskas jau daugelį kartų susitiko su vokiečių ir olandų laikraščių korespondentais, televizijos reporteriais, visur garsindamas Lietuvos Bažnyčios padėtį.

Australija ir Naujoji Zelandija

Maldos apaštalavimas

Jo Sventenybė popiežius Jonas Paulius II gruodžio mėnesį MA nariams skyrė sekancias intencijas:

Bendrąją — kad dvasiškijs ir šeimos reikalų specialistų veržlumas iš vienos pusės ir krikščioniškųjų vedybinių porų gyvenimiškas pavyzdys iš kitos padarytų Bažnyčios mokymą apie šeimą visiems prieinamą;

Misijų — kad misijonieriškos socialinio susižinojimo priemonės ir spauda įneštų į Bažnyčios gyvenimą daugiau gyvybės.

Trumpas rytmetinis aukojimas: Visą aukoju Tau, Sventiausioji Jėzusas Sirdie!

Krikščioniškos šeimos propagavimo priemonės

Zmogaus asmeninis ir kartu visuomeninis gėrbūvis yra tampriai surištas su laiminga santuoka, šeimos auginimu ir bendrai su šeimyniniu gyvenimu. Todėl Bažnyčia pagal savo misiją tuo svarbiu žmonių reikalu pateikia krikščioniškus principus, kaip gaires ir pastoracinę globą šeimai, tai visuomenines santvarkos pagrindines lastelei. Popiežius Jonas Paulius II Prancūzijoje 1986 metais pabrėžė ir pakartotojo savo ankstesnius pasisakymus, kad „seima yra ir visada turi būti ta pagrindinė lastele, ant kurios kuriame meilės civilizaciją“.

Seima yra mažutis pasaulis, kuriame pasireiškia gėris ir blogis, meilė ir konfliktai, taika ir karas. Ir vis dėlto ji yra esminė visuomenės institucija ir visuomeninės santvarkos pagrindas, nežiūrint ką besakytų šiandieniniai modernieji „socialiniai mokslai“. Liberalioms ir agnostiškoms ideologijoms veržiantis į kiekvieną

žmogaus gyvenimo sritį, klastojant šeimos prigimties konceptą, jos paskirtį ir socialines funkcijas, Katalikų Bažnyčia, nenukrypdoma nuo savo misijos, reikalauja, kad šeima būtų traktuojama visu rimtumu, teikiant jai visokeriopą paramą visose srityse, nes ji yra paties Dievo sukurta institucija žmonijos gerovei.

Seima remiasi meile, per kurią gimsta nauja gyvybė.

Vedusiųjų ryšys tiek fiziniėje, tiek dvasinėje plotmėje yra abipusis, dovana vienas kitam, kas juos abipusiskai įpareigoja. Tas įsipareigojimas nėra laikinas, bet visam gyvenimui. Jis yra surištas su naujos gyvybės davimu ir peržengia grynai biologiškas ribas, nes naujos gyvybės auginimas apima visą eilę vedusiųjų gyvenimo etapų, reikalaujančių abipusio pasišventimo, savęs atsižadėjimo ir susigyvenimo.

Vedusiuosius ir krikščioniškas šeimas, pagal popiežių, galima pavadinti „namine Bažnyčia“, išgananciąja bendrija, nes ji gauna ne tik Jėzaus Kristaus išgananciąją meilę, bet ir ją skelbia ir dalinasi su kitais. Kadangi krikščioniškos šeimos gyvena savo vietinėse Bažnyčiose (parapijose, diecezijose), jos, kaip „naminės Bažnyčios“, turi ypatingą vaidmenį Evangelijos skelbime. Dėl šios savo ypatybės vedusieji yra ne tik tie, kuriais pastoraliniai rūpinamasi, bet kartu ir aktyvūs bei atsakingi vienetai išganingų misijų, kurias jie vykdo žodžiu, darbu ir gyvenimu (Italų Vyskupų konferencija).

Svento Kūdikielio palaimos Kalėdoms ir 1989 metams mielėms tautiečiams ir Maldos ap. nariams linki

Kun. S. Galdelis, S.J.

Kariuomenės šventė Melbourne

Lietuvos kariuomenės 70 metų atkūrimo ir LKVS Ramovės sk 35 metų veiklos sukaktys minėta lapkričio 19 d. I pamaldas šv. Jono bažnyčioje atėjo Ramovės nariai ir DLK Vytenio šaulių kuopa uniformuoti, su Lietuvos trispalve bei savo vėliavomis. Parapijos choras jenančius pasitiko skambia giesme „Kovoj jūs jau žuvot“ ir toliau per šv. Mišias giedojo Klajūno kompoziciją, Dieve ir Rytmetinė malda „Apsaugok Aukščiausias“. Vargonais pritarė Birutė Prašmuitaitė, dirgavo choro vadovas Petras Morkūnas. Skaitymus atliko Ramovės pirmininkas Vladas Bosikis. Sv. Mišias už žuvusius karius, partizanus, Laisvės kovotojus aukojo kun. Pr. Dauknys ir tarė Kristaus Karaliaus ir Lietuvos kariuomenės šventėms pritaikytą žodį. Aukas atnešė ramovėnai: Stasys Siuškus, Povilas Dargis ir Nijolė iš Lietuvos. Sv. Komuniją kunigui dalinti padėjo V. Cizauskas. Poetas Juozas Mikštas po šv. Komunijos skyrė poezijos posmus Kristui Karaliui pagerbti.

Po pietų minėjimo aktą Lietuvių namų didžiojoje salėje, kuri buvo pilna, pradėjo pats Ramovės pirmininkas Vladas Bosikis. mergaitės — leva Brovedani ir Vilija Mockutė — pasipuošusios tautiniais rūbais atnešė žvakidę su trispalvėm degančiom žvakutėm prie scenoje pastatytos Laisvės statulos. Į sceną įnešamos vėliavos. Ramovės garbės narys Vytautas Saikūnas įteikė vainiką Juozui Seliokiui ir Vincui Baltrukoniui, prašydamas nunešti jį prie Laisvės paminklo, esančio Lietuvos Kankinių koplyčioje. Jiems einant, Alisa Baltrukonienė iškilniu balsu skaitė poetų kūrinius. Kun. Pr. Dauknys paskaitė Invokaciją. Programą gyval vedė Aldona Butkutė. Paskaitą skaitė svečias iš Canberros — Vacys Simkus, primindamas senovės lietuvių karių narsumą bei kovos taktiką, kuria be kita ko naudojosi ir vokiečiai II pasaulinio karo metu. Paskaitininkas išskėlė lietuvių kario taurumą, lygindamas su kitų kraštų karlaunos žiaurumu ir užbaigė nupasakodamas Neles Mazelaitės kūrinio „Nežinomo kario legenda“ turinį. Po paskaitos visi sugiedojo „Lietuva brangi“.

Išnešus vėliavas, prasidėjo meninė dalis. Poetas Juozas Mikštas pateikė savo kūrybos eilų. Porą savo

kūrybos eilėraščių paskaitė Pranas Bartaška, Rikių dainą iš kantatos „Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva“ solo atliko Jurgis Rubas, o duetu su Vincu Danium jiedu padainavo „Liko llepos“ ir „Jau vaikystė“. Dainininkams buvo gausiai plojama. leva Brovedani ir Vilija Mockutė grakščiai pašoko liaudies šoki „Landutė“. Jas paruošė tautinių šokių mokytoja Dalia Antanaitienė. Vyrų oktetas, vadovaujamas Petro Morkūno, skambiai ir kariškai padainavo Ramovėnų maršą „Į kovą“. „Gaudžia trimitai“ ir „Zygis į Vilnių“. Programos dalyvius gyvomis gėlėmis apdovanojo Brigita Karazijienė. Atskirai buvo pagerbtas minėjime dalyvavęs jau vienintelis savanoriškūrejas Vyršila Andrius Tamulevičius, 85 m. amžiaus. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Kvietiniams svečiams Jubilejeje saleje buvo paruošta vakarienė. Kariuomenės šventės minėjimas praėjo išpūdingai. PD

Už ką pašalino Songailą

Reuter'io žinių agentūra, tuo tarpu, praneša, kad buvęs Lietuvos komunistų partijos sekretorius Ringaudas Songaila buvo pašalintas iš pareigų dėl to, kad davė įsakymą milicijai griebtioms priemonėmis nutraukti rugsėjo 28 dieną Vilniuje įvykusią demonstraciją Ribbentropo ir Molotovo susitarimo antro slaptosio protokolo pasirašymo proga. Tą dieną, kaip žinoma, milicininkai grubiai išvaikė demonstrantus, nemažai žmonių stipriai sumušdami. Apie 20 asmenų buvo atstėtuoti. Songailos įsakymą represuoti demonstraciją, rašo Reuter'io agentūra, Lietuvos komunistų partijos plenumo spalio dvidešimtają, griežtai pasmerkė Klaipėdos miesto vykdomojo komiteto pirmininkas Zalis, pažymėdamas, jog yra neleistina milicijai panaudoti prieš žmones. Kas milicijai išakė pulti demonstrantus, turi būti pašalintas iš pareigų, buvo pasakęs Zalis. Reuter'io agentūra atkreipia dėmesį, kad Ringaudas Songaila buvo atstatytas iš pareigų Lietuvos Perstatymo sąjūdžio suvažiavimo išvakarėse. Šio suvažiavimo dalyviai, rašo agentūra, reikalavo daugiau demokratijos viešame gyvenime ir didesnės autonomijos Lietuvai.

A+A Adolfui Buliui

staiga ir netikėtai mirus, gilia užuojautą reiškiamė seselį ps. Elenutel ir šeimai.

LSS Australijos Rajono Vadija

Padėka

Mūsų mylimai mamai, uošvei ir močiutei A.A. Genovaitėi Semienel Aukščiausiojo valia amžiams užmigusiai, gilia padėką reiškiamė kun. Dr. P. Daukniui už pravedimą Rožinio koplyčioje ir už lankymą jos ilgoje ligoje. Nuoširdi padėka kun. J. Petrauskui už atnašautas gedulingas Mišias ir palydėjimą į paskutinio poilsio vietą.

Sirdingai dėkojame už taip jausmingai žodžiu išreiktas atsisveikinimo mintis prie jos karsto Rožinio metu: p.E. Seiklenel - Melbourne Socialinės Globos Moterų draugijos vardu, p.V. Vaitiekūnienei - Melbourne Katalikų Moterų draugijos ir savo šeimos vardu, p.P. Arul - Lietuvių Parapijos Sekmadienio mokyklos mokytojų vardu ir Vytaiui Didelii, jun. - asmeniškai atsisveikinant su savo močiute.

Nuoširdi padėka Melbourne Katalikų Moterų, Melb. Socialinės Globos Moterų draugijų narėms budėjusioms prie karsto - Rožinio ir gedulingų šv. Mišių metu bažnyčioje.

Didžią padėką reiškiamė Melb. Socialinės Globos Moterų draugijai už paruoštus šermenų pietus.

Gilia padėką reiškiamė visiems dalyvavusiems Rožinio maldoje, gedulingose šv. Mišiose laidotuvių dieną, aukojusiems šv. Mišioms už A.A. Genovaitės vėle, lydėjusiems į kapus ir atsilankiusiems į šermenų pietus.

Visiems pareiškusiems užuojautą žodžiu, kortelėmis, gėlėmis ir spaudoje, taip pat aukojusiems lietuviškoms organizacijoms - mūsų nuoširdi padėka.

Didelių šeima

Naujų Metų sutikimo balus

Šeštadienį, gruodžio mėn. 31d.

Lietuvių namų salėje, North Melbourne, 50 Errol St. Griež šaunus orkestras. Puiki vakarienė. Sampanas. Pradžia 8 val. - Kaina \$20 asmeniui.

Visi tautiečiai iš toli ir arti kviečiami tame balluje dalyvauti. Bilietus galite užsisakyti iš anksto, tačiau paskubėkite, kad vietų nepritrūktų. Užsisakyti pas J. Tamošiūną tel. 859 6291 arba pas V. Kružienę tel. (059) 75 5872.

Melbourno Apylinkės Valdyba

Dr. Algirdas Statkevičius Kalifornijoje

Kovotojas dėl Lietuvos laisvės dr. Algirdas Statkevičius, sovietų suimtas, kalintas, kankintas įvairiuose kalėjimuose, lageriuose, bandytas palaužti psichiatrinėse ligoninėse, pagaliau išleistas, prieš keletą mėnesių atvyko į JAV. Jo pergyvenimais lietuvių visuomenė pamatuotai domisi. Su juo kalbėjosi amerikiečių spaudos, televizijos atstovai, vyriausybės asmenys.

1988 spalio mėnesį pakviestas, atvyko į Los Angeles, Calif. Dalyvavo Baltų veikėjų šventėje Latvių namuose, tenai per garsintuvą kalbėjosi telefonu su žinomu estų laisvės kovotoju. Dr. A. Statkevičiaus susirinkusiems pabaltiečiams kalba priimta nuoširdžiai, visa publika atsistojusi plojo padėkos ženklais.

Melbourno jaunime, vienykis!

Ar nebūtų gražu, jei visas mūsų jaunimas kartais sueitų krūvon pabendrauti? Šiuo metu organizacijos veikia atskirai, kiekviena laikydama savo teritorijos. Yra ir jaunuolių, kurie nepriklauso lietuviškai organizacijai.

Melbourno jaunimo organizacijų vadovai pasitarime įvykusiame lapkričio 15 dieną nutarė panaudoti sekancios Kaziuko mugės progą suvesti visą Melbourno lietuvių jaunimą Kaziuko mugę - jaunimo šventen - gegužinę. Ji numatoma atelnančių metų kovo 5 dieną, tuoj po lietuviškų pamaldų, prie Yarra upės, kur skautai laiko savo metinę iškylą. Prie šventės rengimo prisidėtų skautai. Jaunimo sąjunga, sportininkai ir tautinių šokių grupės. Numatoma suruošti ne tik Kaziuko mugę bet ir priedulį idomią programą, kuri įtrauktų visų organizacijų jaunimą, vaikus, organizacijoms nepriklausiančius jaunuolius. Nebus atstumiamas nei vyresnysis jaunimas". Kiekvienas nuo 0 iki 100+ metų amžiaus galės dalyvauti šioje šventėje.

Tad niekur kitur neužslangaukite 1989 metų kovo 5 dieną

JMJ

Dr. Statkevičius keletą kartų kalbėjo įvairiuose Kalifornijos lietuvių susirinkimuose, visur pagarbiai priimtas. Spalio 29d. rytą dalyvavo prie Amerikos ir Lietuvos vėlavų pakelimo apelių Sv. Kazimiero parapijos kieme. Pakviestas lietuviškos šeštadienio mokyklos vadovybės, lankėsi keliose tos mokyklos klasėse, pasakė ilgesnes ar trumpesnes kalbas, visur sudominęs jaunimą. Tokie žymių asmenų atsilankymai svarbūs, nes jaunimas tiesioginiai išgirsta iš dabartinių kovotojų už Lietuvos laisvę kaip toji kova vykdoma, kaip į tai pikta reagoja sovietai. Už lietuvių tautos laisvę reikia kovoti ne tik pavieniams asmenims, bet visiems lietuviams, net patlems mažiausiems, o toji kova turi prasidėti su tėvams paklusnumu, dorumu, geru lietuvių kalbos mokėjimu, lietuviškos spaudos skaitymu, žinojimu

lietuvių tautos istorijos, visur ir nesibijant ginti lietuvių teises, aiškinti apie lietuvių tautą.

Atsidedojant gerbiama dr. Statkevičiui, Los Angeles Sv. Kazimiero šeštadienines lietuviškos mokyklos vadovybė mielam svečiui-kalbėtojui įteikė tos mokyklos mokinių ir mokytojų paruoštą, išleistą knygą „Pėdsakai“.

Iš Los Angeles dr. Statkevičiaus atgal į Čikagą išskrido spalio 31d. Jau gautas iš Australijos „Tėviškės aidų“ nr. 42, spalio 25d., kad šių metų gruodžio 19d. į Australiją pakviestas dr. Algirdas Statkevičius dalyvaus Lietuvos dienose Adelaidėje. Tenai sudarytas Komitetas tuo reikalu lešų telkimui.

Kalifornijos lietuviai linki dr. A. Statkevičiui sėkmingo isikūrimo Amerikoje, laimingo skridimo ir grįžimo iš Australijos, tolesnės darbuotės Lietuvos labui.

Kalifornietis

Paremkime sąžinės kalinį

Rusijai

*Gal maža tau erdvės, gal maža pievų, girių,
Gal maža ašarų ir kraujo nekaltų? -*

Mana šalis maža — tik Nemuno pakrantės,

*O kiek ten skausmo, sielvarto,
kančių! (1952)*

Krašto valdybos pakviestas, dr. A. Statkevičius prieš pat Kalėdas atvyksta į Australiją. Šis taurus žmogus, vienas tautos milžinų, žiauriuose sąlygose buvo ilgus metus kalinamas. Už veiklą Helsinkio ir Laisvės lygos grupėse paskutinius septynerius metus buvo „gydomas“ psichiatrinėse ligoninėse.

Lietuvai

Tarp kruvinų dienų, tarp kelksmo ir maldų

Aš vien dėl Tavęs gyventi noriu,

*Kad amžių kryžkelėje atelities
vardu*

*Tarnaučiau Tau pirmuoju
savanoriu. (1955)*

Dr. A. Statkevičiaus kelionės išlaidoms padengti renkamos aukos.

Pateisinkime savo dešimtmečiais scenose tartus žodžius, lietas ašaras Lietuvą minint. Nors ir maža auka, bet prisidėkime visi! Prašome aukas siųsti šiuo adresu: Dr. A. Statkevičius Fund, PO Box 118, Chelsea 3196.

Iki šiol aukojo: Melbourno parapijos choras \$ 100, P.J. Mičiuliai \$ 100, V.N. Salkūnai \$ 100, DLK Vytenio šaulių kuopa \$ 70, V. Vaitiekūnienė \$ 50, A. Zilinskas \$ 50, A. Kaladė \$ 50, R. Ramanauskienė \$ 20.

Dr. A. Statkevičius „neprišitaikė prie sąlygų“ pataikaudamas okupantui, siekdamas užtikrinti sau patogesnę kampelį, skanesnę duoną karnį. Jis kentėjo už mane. Už Tave.

*Jūs gerėt punšą ir dainavot,
Liepsnojo akys ir veidai,
O ten — tėvynėj gelsvo kūno
Vis merkės akys amžinai.*

(1955)

Dr. A. Statkevičiaus išvietimo komitetas

Cekoslovakijoje milicininkai penktadienį grubiai išvalė masinę demonstraciją Prahos miesto centre, kuria buvo siekiama atžymėti Cekoslovakijos nepriklausomos valstybės įkūrimo 70 metų sukaktį. Zmonių minia skandavo šūkius: Norime laisvės! Tegyvuoją tiesa! Milicininkai žmonių minią puolė guminių lazdom, vandens švirškais, net ir ašarinėmis dujom. Milicininkai panašias demonstracijas puolė ir kituose miestuose - Bratislavoje, Trno. Vatikano radijas atkreipė dėmesį, kad paskutiniu metu Cekoslovakijoje padažnėjo protesto demonstracijos prieš komunistinę valdžią.

MELBOURNAS

Mokytojų konferencija

Mūsų Parapijos Sekmadienio mokyklos mokytojai lapkričio 14 d. buvo susirinkę į Parapijos namus Kensingtone konferencijai, pasidalinti savo patyrimais, metodais, mokslo pažanga, mokant jaunimą lietuvišku švietimu, sekantiems metams numatyti mokytojus, programas, pasiskirstyti klases. Mokyklos golbėjas kun. Pr. Dauknyš buvo paprašęs Katalikių Moterų draugijos ponias paruošti vakarienę mokytojams, už kurią visi esame joms labai dėkingi!

Šiais mokslo metais mokykloje mokosi apie 20 mokinių. Mokyklos vedėjas Petras Aras prisimena, kai ir jis šioje mokykloje mokėsi, tai anuomet mokinių buvo apie pusantro šimto, bet paskui kasmet mokinių vis mažėjo ir mažėjo. Ir dabar visi dabartiniai mokytojai susiveža savo pačių vaikus mokyti sekmadieniais prieš lietuviškas pamaldas. Šių mokslo metų užbaigimas vyks gruodžio 11 d., pradedant lietuviškomis pamaldomis, o po pietų Lietuvos namuose vyks mokslo metų užbaigimo aktas, mokinių pasirodymas, pažymėjimų įteikimas.

Sekanciais mokslo metais taip pat veiks Vaikų darželis nuo 5 metų amžiaus, o dar jaunesniems - nuo 3 metų amžiaus veiks Lopšelis, kurį patys tėvai turės prižiūrėti, su vaikais padainuoti, pažalsti.

Šiais mokslo metais mokykloje moko Jieva Arlenė, Dalia Didžienė, Paulius Jokubaitis, Rūta Jokubaitienė, Rūta Mickienė, Pamela Sadauskienė, Rasa Statkienė, religiją moko kun. J. Petrauskas, dainavimą Bronė Staugaitienė, tautinius šokus - Dalia Antanaitienė.

Mūsų Parapijos Sekmadienio mokykla veikia nuo 1954 m., kai ją tada įkūrė kun. Pranas Vaseris, šiais metais pradėjęs pamokas su 20 mokinių ir kasmet vis mokinių skaičius didėjo, taip 1965 m. mokykla buvo pasiekusi rekordinį 150 mokinių skaičių. Kartais pasitaiko problemų su australų Sv. Jono mokyklos vadovais, bet tai yra patogi vieta, kai čia yra Sv. Jono bažnyčia, kur nuo 1950 metų vyksta lietuviškos pamaldos, kai tuo metu Melbourno arkivyskupas Daniel Mannix Sv. Jono bažnyčią ir prie jos esančią mokyklą paskyrė naudoti lietuviams. Sekanciais 1989 m. mūsų Parapijos Sekmadienio mokyklai jau suels 35 metai lietuviško švietimo veiklos. Tai vis deka pasišventusių lietuvių mokytojų! Garbė jiems. PD

CANBERRA

Canberros „Ramovės“ skyriaus V-ba praneša, kad kariuomenės šventės minėjimas Canberroje įvyks lapkričio 27 d. (sekmadienį) sekancia tvarka: 12.30 val. pamaldos St. Mary's koplyčioje, Braddon. Po pamaldų 2 val. p.p. Lietuvos klube kariuomenės šventės minėjimas. Meninėje programoje be vietinių pajėgų išgirsime Sydnejaus kvartetą, kuris taip pat pamaldų metu giedos bažnyčioje. Sydnejiškis ramovėnas Juozas Makūnas padainuos iš kariuomenės laikų apie poligoną. Po programos pietūs su alumi. Šis kariuomenės šventės minėjimas yra dviguba sukaktis: 70 metų nuo mūsų kariuomenės susitvėrimo ir 20 metų Canberros „Ramovės“ skyriaus įsistatymo. Šias abi sukaktis tinkamai pagerbti tautiečiai prašomi skaitlingai dalyvauti. Canberros „Ramovės“ skyriaus V-ba

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lešų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IZDĄ

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai: kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Izdą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

TALKOS PASKOLOS - PIGESNĖS!

Baldams, automobiliui, smulkiems reikalams...
Asmeninės, garantuotos paskolos iki \$10,000

\$10,000 penkems metams kainuos tik \$58 | savaitę.

TALKOS ĮSTAIGOS VEIKIA LIETUVIŲ NAMUOSE

Adelaide - Sekmad. 1 - 3 val.
Melbourne - Šeštad. 10 - 2 val.
Sekmad. 1 - 3 val.
Sydney - Sekmad. 2 - 4 val.